

FERÐSLUVANLUKKURár **1974****13 fólk doyðu í ferðsluni****6.825 bilar vóru í Føroyum**ár **1986****14 fólk doyðu í ferðsluni****15.000 bilar vóru í Føroyum**ár **2011****1 fólk doyði í ferðsluni****30.000 bilar vóru í Føroyum****» Málið við Nullhugsjónini var einfalt. Ongin skuldi doyggja ella fáa álvarsligt mein í ferðsluni****Ongin skal doyggja**

Hóast deyðsvanlukkurnar fækkaðu í nítíðarunum, so tær okkurt árið bara vóru trýggjar í tali, var støðan ikki nøktandi. Grundleggjandi mátti Ráðið fyri Ferðslutrygd hava eitt greitt mál fyri frammán, helt ráðið sjálvt. Á ársfundinum í 1999 gjørdi tásitandi formaðurin, Petur Jacob Sigvardsen, nógv burtúr eini nýggjari hugsjón, sum svenska ferðsluráðið arbeiddi eftir.

Formaðurin nevndi, at fólk høvdu lyndi til at halda, at tað var í lagi, at ferðslan viðhvørt elvdi til lívlát ella fólkaða. Onki var at gera við hetta, tóktist hugburðurin at vera. Hetta kundi ikki góðtakast, segði hann, og vísti á, at Nullhugsjónin var ongin veruleikafjarur dreymur, tí í Svøríki doyðu 1.400 fólk í ferðsluni mitt í nítíðarunum, men í 1999 var talið komið niður á 550.

Málið við Nullhugsjónini var einfalt. Ongin skuldi doyggja ella fáa álvarsligt mein í ferðsluni. Petur Jacob Sigvardsen og Jón Kragesteen, tásitandi leiðari, hildu skeið fyri 45 fólki, ið høvdu við ferðslu at gera kring landið. Teir upplýstu, at bæði borgarar og myndugleikar altíð hava ábyrgd av, at ferðslan er trygg. Tað sama hava tey, sum standa fyri at gera vegir, tunlar og brýr.

Á hesum fundi varð samtykt at heita á lögtingið um at samtykkja ein ferðslutrygdarpolitikk, sum bygdi á Nullhugsjónina. Hetta hendi tó ikki beinanvegin. Fyrst skrivaði Ráðið fyri Ferðslutrygd eitt drúgt álit um Nullhugsjónina, sum var liðugt í 2003. Í álitinum var ein long røð av tilmælum og upplýsingum um ferðslu, sum ferðslutrygdarpolitikkurin skuldi byggja á.

Álitið staðfesti m.a.: »Størstu vandamálini í ferðsluni her á landi eru vanlukkur, sum standast av, at 18-19 ára gamlir dreingir við koyrikorti stytta sær stundir í bili saman við javnaldrum og serliga gentum niður í 14-15 ára aldur. Tær allar flestu av hesum vanlukkunum standast av, at bilførararnir eru óroyndir, og at ferðin mangan er alt ov høg. Í nógvum førum er rúsdrekka eisini atvoldin.«

Í apríl 2004 fór Ráðið fyri

Ferðslutrygd undir stórt upplýsingaráttak í sambandi við, at álitið um Nullhugsjónini skuldi til aðalorðaskifti í tinginum. »Ongin skal doyggja ella fáa álvarsligt mein« var yvirskriftin á blaði, sum fór í hvørt hús. Tann 13. apríl í 2004 var aðalorðaskifti um Nullhugsjónina, sum varð samtykt í 2006. Rúna Sivertsen var tá forkvinna í ráðnum.

Stríðið borið ávøkst

Júst í hesum døgum minnir Ráðið fyri Ferðslutrygd á, at vinir lova ikki sínum vinum at koyra skít. Tilvildarligt er ikki, at hetta verður sagt, nú jólaborðhald eru hvørt vikuskifti. Ráðið hevur eisini játt ávarað ímóti gáloysni og ov nógvri ferð í ferðsluni, so sigast kann, at tann kós, ið sett varð í 1976, verður hildin, og at áhaldandi verður mint á vandar í ferðsluni.

Stríðið hevur eisini hjálpt. Í 2005 vóru ikki færri enn 26.000 bilar í Føroyum. Hetta var meira enn ein tvífolding samanborið við 1981, men deyðsvanlukkurnar øktust ikki samsvarandi. Trýggjar vóru í 2004 og fimm í 2005. Hóast hugburðurin er munandi broyttur, og fólk sum heild ansa sær betur í ferðsluni, verður ferðslulógin støðugt herd.

Í mai 2009 varð ásett, at brot á lógina skulu hava við sær klipp í koyrikortið. Promillumarkið varð lækkað niður í 0,2, sum í veruleikanum merkir, at tú kanst onki drekka longur, skalt tú koyra bil, og haraftrat varð ásett, at bót fyri ov nógv ferð verður givin eftir inn-tøkuni hjá tí, sum koyrir ov skjótt. Tann vælbjargaði í tí stóra bilinum skal tí ansa sær á landsvegnum.

Summi ilskast um herdu lógina, tí tey kenna tað sum, at teirra frælsi verður avmarkað, men søgan um ferðslutrygdina í Føroyum vísir, at herferðir og herðingar bøta um støðuna. Sjálvandi er hvør einasta vanlukka, ið hevur við sær lívlát ella álvarsligan skaða, syrgilig, um so talan er um eina ella fleiri hvørt ár. Men við 30.000 bilum á vegnum var bara ein deyðsvanlukka í 2010 og ein í 2011.

Keldur:
Ráðið fyri Ferðslutrygd 30 ár, 2006, UA.
Heilsulýsing hjá landslækanum
2011-2012

Í flestu førum vóru rúsdrekka og ov nógv ferð atvoldin til vanlukkurnar. Á ársfundinum varð umrøtt, um krevjast skuldi við lóg, at fólk skuldu sita í bundin í bili. Eitt sjónarmið var, at illa bar til at krevja hetta, tí lögreglan kundi ikki ansa eftir, at lógin varð hildin, men meirilutin helt avgjørt, at nýtsla av trygdarbelti skuldi ásetast við lóg.

Ráðið fekk at sanna í 1986,

at bráðneyðugt var at fáa hendan spurningin avgreiddan. Hetta árið doyðu 14 fólk í ferðsluni, sum er tað mesta nakrantíð eitt ár. Í 1987 doyðu 12 fólk á vegnum. Í ráðnum vóru fólk í døpurhuga, og formaðurin staðfesti í ársfrágreiðingini í 1988, at støðan var líka ring, sum tá slupparnar vóru. Tá mistu Føroyar í meðal 10 mans um árið.

Árini eftir minkaði talið á deyðum. Í 1989 og 1990 doyðu

sjei fólk hvørt árið, og í 1992 doyði eitt. Ein orsök var iva-leyst, at kreppan kom. Ein onnur var, at lóg um at sita í bundin kom í 1986, og at ásett varð í 1988, at bilførarar mistu koyrikortið, høvdu teir meira enn 0,8 promillu í blóðinum. Eisini varð ásett tá, at fóru bilførarar 30 km/t upp um hámarksferðina, mistu teir kortið.

Ein varslig niðurstøða um hesa gongd kann vera,

at herferðir ímóti vandum í ferðsluni gera uttan iva stóran mun, tí hugburðurin broytist spakuliga, men skal trumfur setast á herferðirnar, so fólk skjótt fáast at broyta atferð, mugu avmarkingar ásetast við lóg. Lógirnar um trygdarbeltið, mest loyvu ferð og brot á promillumarkið í 80'unum tykjast at vísa hetta greitt.